

DOMOVINA

Izhaja 5., 15. in 25. dan vsakega meseca. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inasrate se plačuje vsakokrat po 10 kr. od garmond-vrste. Velja za celo leto 2 gld., za pol leta 1 gld., za četrť leta 50 kr. Naročnina naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celji

Položaj štajerskih Slovencev.

O priliki zborovanja deželnega zbora v Gradci, kjer so prav maloštevilno zastopani naši Slovenci, stanujoči v boljši in lepši tretjini zelene Štajerske, imamo lepo priložnost, da pregledujemo in svetu naznanjamo, kakošen je naš politični položaj, kako je z našimi narodnimi pravicami. V sedanji „koalicijski dobi“ se sicer ne čuje rado, da bi se v deželnih zborih govorilo tudi o politiki ali celó o slovanski politiki, ali da se narodne zahteve spravljajo na dan. Nas vendar te „koalicijske želje“ ne smejo plašiti. Kakor lačen kruha in žejen vode prosi, dokler se mu lakota in žeja ne potolaži; tako tudi štajerski Slovenec ne sme pozabiti, da se mu še vedno prikrajšujejo skoro, da on niti tretjine teh v § 19 temeljnih zakonov zajamčenih pravic ne uživa, kakor njegov nemški sodeželan. Poglejmo v javno življenje! Kakošne c. kr. urade imamo v jezikovnem obziru? C. kr. okrajna glavarstva komaj tonč slovensko uradujejo, da bi to odgovarjalo jedva tedaj, ko bi na spodnjem Štajerskem bila le ena tretjina Slovencev. Enako je s c. kr. davkarijami in le malo boljše s sodnijami. Šolske gosposke, okrajni šolski sveti, čeravno bi morali avtonomni biti in čeravno imajo nekateri narodne večine, uradujejo edino le v nemščini in pošiljajo le nemške razglase in odloke na krajne šolske svete in šolska vodstva, katera se zopet le malo ali celó nič ne upajo, posluževati slovenščine. Tako je torej pri cesarskih in polucesarskih uradih. Kako je pa z avtonomnimi uradi, občinami in okrajnimi zastopi? Kako neki če biti, ko jim v narodnem obziru nemški deželni odbor, ki nima niti enega Slovenca v svoji sredini, avtonomijo in narodno svobodo tako deli, kakor mačeha kruh svojim pastorkam?! Kjer so narodni okrajni zastopi v

izobraženih in značajnih rokah, ondi si še varujejo v narodnem obziru, kolikor toliko svojo samostalnost; toda občine, male štajerske občine kaj malo zamorejo, ko ne razpolagajo z dovolj izobraženimi zastopniki in uradniki nasproti kompliciranemu aparatu deželnega odbora. In kako hoče deželni odbor zadnjo kmečko slovensko vaško občino uravnati po svojem nemškem šablonu, kaže lanska odredba te korporacije, ko je še celó nemške tiskovine tudi za slovenske občine, predpisal! Kakor je torej upljiv deželnega odbora v narodnem obziru škodljiv za vse slovenske občine, tako je nam Slovincem tudi v kvar upljiv zastopnikov deželnega odbora v c. kr. deželnem šolskem svetu. Očitna tajnost je namreč še zdaj, da so baš deželni zastopniki v tej c. kr. šolskem zastopu največji neprijatelji Slovenstva, največji pospešitelji šolske germanizacije med štajerskimi Slovenci. Njihovemu strastnemu upljivu se imamo Slovenci zahvaliti za nepotrebne nemške šole v Laskem tugu, Ojncem, Ljutomeru, in kjer koli jih še dobimo (Vojnik, Vitanje, Šoštanj). Do zdaj smo imeli Slovenci v teh in drugih krajih slovensko-nemške šole (čisto slovenske niti ene ne); te slovensko-nemške šole bodo za nas Slovence ostale; Nemci in nemškutarji, katerih je povsodi vse premalo, dobili bodo pa za pest svoje dece čisto nemške šole. Ščasoma bodo pa še slovensko-nemške šole odpravili — in ostale bodo le nemške šole. To je skoro tako ponemčevanje, kakor med Poljaki na Pruskem, kjer otroci niti ene poljske besede v šoli ne smejo slišati. — K takim in enakim razmeram — to upati vendar smemo — naši poslanci vendar ne bodo molčali! Kaj hočejo čakati? Kaj hočemo Slovenci vedno trpeti? Ali naj mirno gledamo, da se nam z nemškimi dopisi in nemškimi tiskovinami vse občinsko življenje na slovenskem

Štajerju ponemči? Ali hočemo voljno trpeti, da se nam vse ljudsko šolstvo ponemči? Ali bomo vedno mirno gledali, ko bodo vsled nepotrebnih nemških šol davki postali neznosni? Ali ne vidijo naši poslanci, kako nevarno igro igra nemška gospoda v Gradci s pohlevno slovensko paro?!

Rodoljubi, na delo za družbo sv. Mohorja!

Zopet je prišel čas, ko bo treba nabirati udov Mohorjanov za bodoče leto; večinoma se to domoljubno delo že povsod pridno izvršuje. Mislimo pa, da ne bo nikakor odveč, ako v ta namen tudi na tem mestu spregovorimo nekoliko besed.

Slovenci moramo pač Boga zahvaliti, da imamo družbo sv. Mohorja, ki je v resnici ponos in čast našega mallega naroda; moramo pa še Bogu posebno hvaležni biti za obilni blagoslov, ki spremlja delovanje te družbe, tako, da leto za letom čudovito hitro narašča število njenih udov, katerih je sedaj že zares velikansko število 57398. Kako pa tudi Slovenci ne bi bili navdušeni za družbo, ki nam vsako leto da za borni goldinarček šest tako krasnih knjig! Nekoliko let sem družba dosledno napreduje; zato pa nas je tem bolj preteklo leto iznenadilo, ko smo se prepričali, da šteje družba 305 udov manj od prejšnjega leta in da smo tega vsega mi Lavantinci krivi, ker so druge škofije celó za 744 udov napredovale. Zaostali pa smo za 1049 udov, kar je veliko. Seveda je temu vsemu največ krivo bilo slabo gospodarsko stanje. Upati pa je, da je ta neveseli pojav bil le mimogredoč, in da bomo to vrzel kmalu zopet zamašili.

LISTEK.

Iz Krčevinskih potočnic.

(Elegijá.)

Love, and love only, is the loan for love.
Young.

Kar ti posodil je kdo, to s časoma mu vrnti moraš,

To ti je sveta dolžnost, vestno jej bodi udan. Zakon narave takó oblastno velela človeštvu,

Da mu pokorni smo vsi, to je narave zahtév, To je zahtév, kateri imá veljavo od davna,

In njo imél bo dotléj, dokler bo vrtel se svet. Ako od kmeta si kmet na posodo vzame pšenico,

Vrne pšenico mu spet. Táko je bilo in bó. Akó nestane solí kateri kedaj gospodinji,

K sósedi pó njo si gre, vrne kedar njo imá; Z medom povrača se med, a vino povrača se z vinom,

S kruhom povrača se kruh, vračaj s krompirjem krompir.

Tudi ljubezen samó plačilo je sladke ljubezni, Blágost mu, komur cvetè zvesti ljubezni

sladkóst. Meni ni cvela doslej, odslej mi več cvela ne bóde;

Mojemu žitju mrak skokoma bliža se že. Žalosten sam v velikih skrbéh ubog životarim,

Zá me tolažbe nikjer, nade mi luč ne migljá. Bodi kar hoče, srce, ne boj se čelarnega svéta, Reveža nisva samá, mnogo zemljanov trpi.

Božidar Flegerič.

Črtice k zgodovini slov. naroda.

Govoril pri obč. zboru „Lep. bral. društva pri Mali Nedelji“ g. društveni tajnik.

Prvotna domovina slovanskega roda bila je lepa in bogata Indija in v obče mislijo zgodovinarji, da germansko, grško in slovansko ljudstvo so bili eden narod, ki se je v Evropo preselil. Grki so ostali pri srednjem morju, Germani so šli proti severju in Slovani pa so med črnim morjem in kaspiskim jezerom potovali, ter se na Ruskem ustavili. — Tako v tri panoge ločeni prvotni rod, eden od drugega, imeli so razne potrebe, razne reči, katerim so nadejavali tudi razna imena in tako se s časoma niso več med sabo razumevali. Nastala so toraj razna narečja in narodnosti. — Ti narodi pehali in porivali so se eden drugega, ter so si iskali krajev, kjer njim je za njihov prebitek ali življenje bolje ugajalo. Tako so tudi Slovenci prišli bližje in bližje našim sedajnim krajem.

Stari Slovani bili so miroljuben pošten in odkritosrčen narod, oni so redili živino, obdelovali

zemljo, ter se tako živeli od dela svojih rok; med tem ko so bili drugi narodi krvoželjni roparji, divje narave, ter so se živeli le od lova in ropa. — Stari Slovani so oboževali in molili razne malike, kakor n. pr. Radegosta, Triglava, Svantovida i. v. dr. Morali so veliko prestati od drugih divjih narodov, posebno pa od v četrtem stoletju iz Azije v Evropo pridivjanih Hunov, kateri so je grozovito ropali, morili in v sužnost vlačili, pod svojim zverinskim kraljem Atilom.

Okoli l. 553. posedli so naši pradedje dežele ob Savi, Kolpi in Dravi, t. j. sedajno Kranjsko, Goriško, Istersko, Tržaško, Hrvaško, vso Koroško, večidel Štajerskega in del Ogerskega. Razun teh krajev pa še veliko drugih krajev v Avstriji v Solnograškem in Tirolskem. Stari Slovani bili so večkrat podložniki Rimljanov, katerim so morali plačevati davek, dajati vojaštvo, vrh tega pa so jih še velikokrat napadli in ropali. Razun Rimljanov čutili so tudi naši predniki grozovitosti nemških rodov, posebno pa še od nečloveških Avarov ali Obrov, katere še dandanes prosti sloveski narod imenuje „pesoglavce“, ter o njihovi grozovitosti v bajkah pripoveduje, da so baje človeško meso žrli.

Starim Slovincem, kakor še in sedaj nam njihovim potomcem, bila je osoda kruta! Da-si so bili hrabri vojaki, ter so se junaško borili

Iz naposlednjega pogleda pa lahko vsak razvidi, v katerih dekanijah smo napredovali, v katerih ne, in v katerih je družba najslabše zastopana.

Dekanije	Število duš	Število udov	na 100 duš pride udov	Prirastek ali upadek v primeru z l. 1899
Bistrica	25412	1038	4	-78
Braslovče	14570	859	5.8	-76
Brežice	32506	896	2.7	-154
Celje	24727	1125	4.5	+49
Dravsko polje	17964	730	4	-54
Gornji grad	16867	911	5.4	-24
Jarenina	13697	385	2.8	-59
Konjice	20371	750	3.7	-51
Kozje	20710	833	4	-123
Laško	27811	1119	4	-121
Št. Lenart v Sl. g.	20699	1066	5.1	-21
Ljutomer	28325	1245	4.4	-157
Maribor l. breg	32544	723	2.2	-51
Maribor d. breg	18601	414	2.2	+4
Marnberg	10168	158	1.5	+6
Nova cerkev	16645	579	3.5	-70
Ptuj	30781	1030	3.3	-67
Rogatec	18734	620	3.3	+86
Šaleška dolina	13345	572	4.3	+114
Šmarje	27484	969	3.5	-42
Šmartin	16757	559	3.3	-6
Velika Nedelja	19876	885	4.4	+30
Vuzenica	8012	244	3	-63
Zavrč	17101	483	2.8	-15

Kakor pregled kaže, padlo je število udov najbolj v dekanijah, kjer je zavladovala po vinogradih pogubna trtna uš in peronospora, tako v ljutomerski, brežiški in kozjanski dekaniji. Toda tudi drugod se pozna znaten korak nazaj. Poskočilo je število udov v večji meri le v celjski, rogaški in velikonedeljski dekaniji, najbolj pa v dekaniji šaleške doline, kjer znaša prirastek 114 udov. Absolutno šteje največ udov ljutomerska dekanija, relativno pa braslovška, kjer pride na sto ljudi približno že šest udov; ona potemtalem presega vse druge, kajti v njej je Mohorjeva družba najbolj razširjena. To nam potrjuje tudi zavednost tamošnjega ljudstva. Sploh pa so številke Mohorjeve družbe prav dobro merilo narodne probujenosti pa tudi marljivosti in vstrajnosti rodoljubov. Kjer je ljudstvo že prebujeno in zavzeto za svoj mili materni jezik in za branje, tam najdeš gotovo tudi mnogo Mohorjanov.

Po štirje in po pet udov na sto duš pride še v bistriški, celjski, dravskopoljski, kozjanski, laški, lenarski, ljutomerski, šaleški in velikonedeljski dekaniji. Najslabše je zastopana družba v marnberški dekaniji, potem v obeh mariborskih, kjer je to umevno radi precejšnjega števila Nemcev in nemškutarjev. Zastonj nadalje iščeš udov župnij Špitalič in sv. Lenart pri Vel. Nedelji, od katerih vsaka šteje nad 1000 prebivalcev. Upamo, da bomo drugo leto tudi imena teh župnij brali v imeniku.

Ako še pogledamo v nam sosedni škofiji, v sekovsko in somboteljsko, omeniti nam je na

eni strani mal napredek za 10 udov, na drugi strani pa občuten odpadek 22 udov. Boleti mora pač vsakega Slovence, videčega, da se staroslavni ostanek panonskih Slovencev leto za letom bolj potaplja v madjarskem morju. Pogubni duh madjarske vlade je tamkaj že skoro vse Slovence prešinil, tako, da ni skoraj več rodoljubov, ki bi se brigali vsaj nekoliko za svoj narod ter v njem budili narodno zavest. Ne dremajmo zaspali, nego skušajmo jim pomagati; v to so poklicane pred vsem vse župnije ljutomerske dekanije, ki mejé na ogersko Slovenijo. Naj ne bo iskrenemu rodoljubu Mura neprehoden zid, zato pa na delo, da si ohranimo to dragoceno vejico slovenskega naroda. Ljudstvo je dobro in pobožno, samo zapuščeno je zelo in manjka mu potrebnih voditeljev.

Kakor znano, bivajo tudi v sekovski škofiji Slovenci, ktere so si sosedje po krivičnem pripridržali, ko se je lavantinska škofija preselila popolnoma na južni Štajer. Zato je umevno, da se jim ne godi predobro v narodnem oziru, ker je Mohorjeva družba razun Radgone in sv. Duha na Ostrem vrhu precej slabo zastopana med njimi. Vzlasti pa je žalostno, da Gradec, kjer biva gotovo čez 10000 Slovencev, ne šteje več nego 67 udov, ki so skoraj sami olikanci. Tu se zopet vidi, kako nam v tem mestu umirajo Slovenci, ker nimajo nikakoršne organizacije, nimajo svojega dušnega pastirja, ki bi jim vsako nedeljo v maternem jeziku podajal tolažila. Ali ga ni tamkaj Slovence, da bi se poprijel dela ter svojim ubogim priprostim rojakom v verskem in narodnem oziru skušal pomagati? Posnemajmo v tem oziru dunajske Čehe, vsaj pravična stvar mora prej ali slej zmagati. Toda brez dela ni nič. Ljudje bi radi prebirali slovenske knjige in časnike, samo ne vedo, kam se zanje obrniti. Tako pa se hitro potujčijo ter duševne in narodno propadejo. Žalostna nam manjka! Žalibog, da tudi po naših južno-štajerskih mestih ni dosti boljše, ker se Slovenci premalo brigajo za lastni napredek ter drug za drugim postajajo žrtva tujega žrela. Proč torej s pohlepnostjo, kjer je ni treba, proč z narodno zaspanostjo ter čvrsto na delo v korist in probujo dragega nam naroda!

Da bomo torej Lavantinci popravili svoj letošnji precejšnji zaostanek, treba bo še pridno in vstrajno delati ta kratek čas, ki še je na razpolaganje za nabiranje udov za bodoče leto. Zato naj bi se poleg čast. gg. župnijskih poverjenikov, ki se tako neumorno trudijo za družbo, poprijeli tega dela tudi drugi rodoljubi ter jim pomagali, kjerkoli je mogoče. Dostikrat se najdejo še cele vasi, katerih je le eden ali dva Mohorjana. Tu naj bi skušal vsak Mohorjan pridobiti novih udov, kar ni tako težavno. Zato kmetič, ki si že ud, prigovarjaj svojemu sosedu, da pristopi, mladenič, ki s tolikim veseljem prebiraš vsakoletne knjige, navduši še za nje tudi svoje

tovariše, da bodo tako rajši koristne družbine knjige prebirali, nego počenjali razne neumnosti. In ti slovenska mladenka, ki si dostikrat s solznimi očmi ljubim starišem prebirala ganljive družbine povesti, tudi ti ne miruj, nego skušaj z vsemi močmi pridobiti mnogo somišljenic za to prekrasno družbo, posebno za drugo leto, ko boš dobila kakor nalašč za te poleg drugih knjig tudi prelepi Slomšekov molitvenik: Večno devišstvo. S prihodnjim letom začnó izhajati tudi „Velike zgodbe sv. pisma“, ktera knjiga naj bi se nahajala v vsaki slovenski hiši. Zato, Slovenci, pristopajte k družbi v obilnem številu!

Vsak zavedni, iskreni Sloveń
Bodi Mohorjeve družbe člen!

Slovenci smo žalibog sploh jako nestanovitni ljudje, kar nam potrjuje naše žalostno politično pa tudi kulturno stanje v mnogih krajih. Tu nekaj časa lepo napreduje, nakrat pa popustimo, drugod se zopet ne moremo radi prevelike nedelavnosti povspeti na višjo stopinjo. Le vstrajnim in doslednim, povsod enako navdušenim pa tudi jedinim delovanjem mogoče nam je pomagati našemu ubogemu narodu, le tako moremo kaj koristiti veri in domovini.

Na delo torej domoljubno, rodoljubi mili,
Naj v sili vsak rodú se svojega usmili!

Ciriljev.

Celjske novice.

(Dajte nam slovenskih pravnikov.) Pri našem okrožnem sodišču se vedno bolj čuti pomanjkanje slovenskih pravnikov. Mladih juristov, ki bi bili popolnoma zmožni slovenskega jezika skoro nobenega ni. Zaradi tega vseljujejo se Nemci iz Gradca, ki se z neizmerno težavo še le v poznih letih privajajo slovenskemu jeziku. Ti možje, tudi če bi imeli najboljšo voljo, ktere pa mnogokrat pogrešamo, nikdar ne bodo v stanu popolnoma dobro razumeti našega slovenskega kmeta, ki ima mnogo posebnosti v svojem govoru. In ti gospodje bodo naši bodoči adjunkti in okrajni sodniki! Zadnji čas je torej, da Slovenci svoje vsespričo čim bolj opozarjamo, naj se obrnejo tudi v sodniško karijero. — Potrebno pa je tudi, da se mladi možje, ki se posvetijo temu težavnemu poklicu, v tistih časih, ko jih vlada ne podpira, marljivo podpirajo. Torej še enkrat: dajte nam slovenskih pravnikov, osobito sodniških uradnikov!

(Plesni venček celjske čitalnice) 12. t. m. obnesel se je razmerno precej dobro. Dasiravno pa smo se divili došlim ljubkim plesalkam, želeli bi bili vendar večje udeležbe od nežne strani. Mnogo ljubeznjivih slovenskih cvetic iz celjske okolice smo to pot pogrešali, dasiravno je bilo plesalcev tako na izber, da je nekterim gospodom od samega sedevanja „vroče postalo“.

(Nesrečne operacije.) Dne 12. t. m. umrla je občno priljubljena gospa Krikova, trgovčeva

proti svojim sovragom, so jih vendar sovražniki podjarmljevali. Toda kralj Samo združil je Slované v celoto ter je l. 623. popolnoma potolkel vse sovražnike, ter osvobodil svoje rojake in ustanovil mogočno slovensko kraljestvo.

Po Samovej smrti vladali so razni vojvodi več ali manj srečno Slovence. Leta 747. pridrli so spet Obri ali Avari ter se s tako silo na takratnega vojvoda Boruta navalili, da je isti pozval v pomoč bavarskega vojvoda Tesla II. Pa to pomoč plačali so Slovenci Bavarcem s svojo svobodo, ker Slovenci morali so jo posihmal pripoznati vrhovnim gospodom in sam vojvoda Borut moral je poslati svoje otroke Teslu v zastavo pokorščine in zvestobe. Da si je bila ta podložnost za Slovence bitka, vendar so imeli to srečo z njo, da se je krščanstvo po Slovenskem razširilo.

Borutov sin Karast (Gorazd) in njegov bratranec Kajtimir bila sta namreč pri Teslu v krščanstvu izgojena ter goreča kristjana, katera sta med Slovenci marljivo in narodno razširjala sv. vero. Leta 769. prevzel je vojvodstvo Volhun, kateri pa je na enkrat vse Slovence s kruto silo hotel pokristjaniti; zadel je toraj na strasten odpor in provzročil svojim nepremišljenim in naglim početjem mnogo ljutih bratomornih domačih bojov. Konečno so bili vendar zmagani paganski vodniki, ter so bili deloma od kristja-

nov pobiti, deloma so pristopili v krščansko vero; in luč sv. vere pregnala je do cela pagansko temo iz Slovenije.

Po Volhunovej smrti prišli so Slovenci pod vladu francoskega cesarja Karla Vel, kateri je na novo si opomogle Avare užugal, katere je pozneje slovenski vojvoda Vojnomir s hrabrimi našimi preddedi popolnoma porazil in uničil.

Kakor sem že omenil, bili so Slovenci razkosani na mnoge vojvodine in kneževine, katere so vladali razni vojvodi in knezi. Imenujem tukaj vojvoda Privina, kateri se je mnogo trudil za blagor svojih podložnikov, ter je najbrž sezidal Ptuj in Celje. Po njegovi smrti (860) prevzel je vladu njegov sin Kocelj, imeniten baš po činu, ker je uprav on poklical slov. blagovestnika sv. Cirila in Metodija, katera sta si stekla neuveljavljeno slavo, ker baš ona dva izumila sta za Slovence novo abecedo, ki se še dandanes cirilica imenuje. Spisala sta slovenske mašne bukve, ter učila Slovence svojega Stvaritelja v njihovem rodnem in domačem jeziku častiti in slaviti. Preložila sta v slov. jezik sv. evangelje in druge nabožne obredne knjige, ter dobila od papeža dovoljenje sv. mašo v slov. jeziku popevati.

Po Koclovej smrti osnoval je Svatopluk mogočno slovenje-moravsko državo, katero so pa Nemci s pomočjo divjih Magjarov strli. V slavi

enak Svatoplugu, bil je češki kralj Otokar, pod katerega vladu bili so tudi Slovenci, katere je prav modro in blago vladal. V prepiru z Rudolfom Habsburškim za nemško krono, užugal in premagal ga je Rudolf I. 1276. ter mu vzel vse dežele razun Češke in Moravske. Leto dnij ga je pa popolnoma porazil in uničil in tako so Slovenci prišli pod vladu Habsburgovcev.

Slovenci trpeli so nadalje tudi veliko od krvoločnih Turkov, ki so po slovenski zemlji ljuto plenili in morili. Imenitne bitve so bile l. 1480. pri Brežicah in Terbižu. Hrabri voditelji Slovencev proti Turkom bili so Kacjanar, Herbert Turjaški, Turn in Andr. Turjaški.

Z ozirom na vedne napade in boje s krutimi Osmani, vnele so se še domače verske priske in prepiri, katere je provzročil Martin Luter s svojo novo vero. Martin Luter bil je v Eislebenu na Saksonskem l. 1483. porojen; bil je duhovnik in redovnik avguštinec. Sprvši se s svojimi cerkvenimi predpostavljanimi, pričel je učiti novo vero, katera je imela v obče, kakor tudi pri nas mnogo privržencev. Goreča pospeševatelja bila sta pri nas Primož Trubar in njegov tovariš Viner. — Ta dva je škof Urh Tekstor prognal, umaknila sta se na nemško, od koder sta pošiljala svoje krivoverske nauke, pisane med Slovence. Ljudstvo dobilo je veselje do branja in tudi ka-

soproga v Celju. Smrt provzročila je baje nevarna operacija. — Dan pozneje pa je umrl tukajšnji drugošolec Robert Žuža, prav marljiv dečko, med operacijo, ki bi se mu imela izvršiti v grlu. — Z ozirom na tako goste slučaje dozdeva se nam včasih, da bi morebiti vendar ne bilo slabo, če bi bil mestni zastop celjski svoj čas porabil priliko in bil za Nekermanovega naslednika poklical kacega, vsaj nekoliko slovečega operaterja, tudi če bi ne bil ravno črno-rudeče-žolttega mišljenja.

(**Zveza slovenskih posojilnic**) je izdala vsled pritožeb koroških posojilnic okrožnico na slovenske zavode te vrste, da oni niso dolžni glavarstvom izkazovati hranilničarjev. Glavarstva namreč ne bi smela kaj tacega zahtevati.

(**Maskarada „Celjskega Sokola“**) bode dne 1. februarja 1894, v prostorih narodne čitalnice v Celji (v Strausovi hiši). Začetek ob 7. uri. — Vkljub zaprekam, katere nam delajo hudi naši nasprotniki, giblje se mlado društvo „Celjski Sokol“ živahno na vse strani in posebno priljubile so se občinstvu veselice, prirejene od Sokola. Doslej je bila posebno vsakoletna sokolska maskarada zbirališče najodličnejših rodoljubov in rodoljubkinj, in uprizorišče prave pravcate vesele pustne zabave. Upamo, da narodno občinstvo tudi letos ne pozabi ljubljence svojega ter se mnogobrojno udeleži njegove maskarade. Da nikomur tega žal ne bode, za to jamči glas „Celjskega Sokola“. Skrbelo se bode za vsestransko fino zabavo. Delajo se že priprave, da nastopijo velike komične skupine, izvršene od telovadcev, prišel bo tudi iz daljne Indije izboren pevski kvartet. Govori se celo, da se privede iz tropične Afrike velika menažerija, sestavljena iz ravnokar nalovljenih in že prav ukročenih zverin, dozdej še neznanega plemena. Sicer pa se bo tudi za drugo zabavo a momento ad momentum vse storilo. Na svidenje torej v maskah in kostumih! Odbor.

(**Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj**) Na novega leta dan bil je izbran nov odbor. Sestoji iz naslednjih gg.: Armin Gradišnik, predsednik; Anton Brezovnik, podpredsednik; Fr. Brinar, tajnik; Boštjan Kregar, blagajnik; F. Kramar, pevovodja; Ožbalt Pustišek, knjižničar; g. Rupnik in gospa Knafličeva, odbornika. — V 2. dan februarja ima društvo svoje redno zborovanje. Mimo navadnih točk je na dnevnem redu nadaljno predavanje gosp. F. Zidarja o Lavtarjevi rač. metodi. — Odbor se nadeja obilne vdeležbe. Gosti dobro došli!

(**Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj**) zborovalo je dne 1. t. m. v okoliški šoli v Celji. Zapazili smo pri tem, da je to društvo eno najmarljivejših in da dokaj lepo napreduje. Samo nekaj smo opetovano obžalovali. Ne ena gđc. učiteljica ni bila navzoča!! Za Boga, tovarišice! Jeli Vas sram hoditi k učiteljskim zborovanjem? Li mislite z Vašo se vedno odlikujočo odsotnostjo zaupanje naroda pridobiti, med katerim delujete? Li nimate ob šole prostih dneh časa

toliško duhovstvo začelo je skrbeti za v katoliškem duhu pisane nabožne knjige in Dalmatin prevél je sv. pismo na slov. jezik. Tako je toraj luteranstvo obudilo zaspalo slovensko književnost, ki je od dobe sv. Cirila in Metodija spala. Poznejši pisatelji nabožnih knjig, bili so škof Kren, Kandič, Kastelič, Bohorič in dr. Jedva se je malo umirilo, pretresel je celo Evropo mogočen Bonaparte in Slovenci so tudi občutili trdo njegovo pest. — Tudi Bonaparte bil je na Lipskem polju užugan in pobit, Slovenci pa so zopet prišli pod vladu Habsburške hiše. Vsakdajno življenje Slovencev bilo je dokaj trdo in žalostno. Kmetje bili so podložniki nemških grofov, ki so njim z neomejeno oblastjo zapovedovali. Morali so njim opravljati tlako in dajati desetino in brez njih ni smel nikdo nič početi in storiti. — Pa vladarica Marija Terezija posebno pa njen sin cesar Jožef oslobodila sta kmečki stan, ter ukrenila marsikaj za prsto ljudstvo. Osnovale so se šole, toda žal za Slovence nobena in ni čuda, da je slov. književnost spet popolnoma zaspala.

Kakor blagodejni spomladni solnčni žarki obude spomladi vijolico, enako je obudil Val. Vodnik slov. književnost. Ljudstvo je probujal s svojimi pesmami, izdajati je začel slovensko veliko pratiko in ustanovil ter izdajal prvi slov. list ali časopis „Ljubljanske novice“, katere pa

priti v daljno Celje? — Vsaki izgovor je ničeven! Amen! Društvo ni politično in se peča samo s šolo. Smelo tedaj rečemo, da ovo učiteljstvo, katero se izogiba tega za vzgojo naše mladine tako važnega društva, ni pravi prijatelj šole. Ker se z molčanjem nič ne koristi, temveč le škoduje, začeli bodemo tudi mi z gnjilobo neobzirno na dan. Naj tudi ljudstvo zve, kako in kaj. — Pri zadnjem zborovanji narisal nam je mladi in mali, a zato vrli in jaki g. Zidar prednosti Lavtarjevih računov od Močnikovih. Pazljivo smo sledili njegovi razpravi in bili konečno prav zadovoljni z njo. Dobro! Potem bila je volitev za bodoče leto. Dosedanji velezaslužni gospod predsednik Brezovnik predlaga, da se naj voli za predsednika letos jeden tovarišev iz laškega okraja, ker je dosedaj bil vedno iz celjskega izbran. Obvelja. Izid volitve bil je sledeči: predsednik g. Gradišnik, podpredsednik g. Brezovnik, tajnik g. Brinar, blagajnik g. Kregar, knjižničar g. Pustišek, pevovodja g. Kramar in odbornika gospa Knaflič in g. Rupnik. — Društvo pristopilo je zopet štajerskemu „Lehrerbundu“. Naročeno je na „Popotnik“, „Ljubljanski Zvon“ in „Učiteljski tovariš“; vrh tega je ud „Slovenske Matice“ in „Pedagogičnega društva“. — Nadejamo se, da bode sleherna učiteljska oseba iz okrajev Celje in Laško pristopila k društvu, inace jo smatramo za neučitelja. Izrečno pripomnim, postala „pravi ud“, ki se zborovanj kolikor možno pridno udeležuje. Če bodemo složni in delavni, dosegli bodemo marsikaj za šolo in zase, če ne pa se bodemo morali tudi v bodoče zadovoljiti le z obljubami in z izgovori. Sloga jači, nesloga tlači!

(**Registrowanje posojilnic**) in gospodarskih zadrug. Na došla vprašanja naznanjamo: Pravila nove posojilnice naj udje kar pri prvem občnem zboru podpišejo. Udje ravnateljstva bodo pa še v prošnji (v tekstu prošnje) svoje podpise (pred sodnijo ali notarjem legalizovane) vposlali na okrožno sodišče. Na prošnjo se dene kolek 1 gld., na prvi iztis pravil ne pride kolek, na drugem pa samo kolek (50 kr.) za pravilni prepis. Sicer se pa priloži še zapisnik občnega zbora (podpisan od zboru predsedujoče osebe in dveh navzočih članov), na kateri pride kolek za 15 kr. Kot četrta priloga je rubrika za odgovor okrožnega sodišča s kolekom 36 kr. Ko sodnija lastno-ročne podpise poveri, bi se mislilo, da je treba v smislu tarife 66 a a, za legalizacijo vsacega podpisa posebej plačati kolek 1 gld. A temu ni tako, kajti vsi podpisi skupno so še le ena stranka, torej naj se z vsem načelstvom ravna, kakor bi le ena sama stranka legalizacije prosila.

Spodnje-štajerske novice.

(**Duhovniške spremembe.**) Č. g. o. Egidij Trček, iz reda sv. Benedikta v Admontu in župnik pri sv. Juriju ob Pesnici, je umrl v 52. letu svoje dobe. — Č. g. o. Janez Pavec, iz istega za-

so po preteku treh let zopet zaspale (1797—1800). — Drugi imenitni in za slov. književnost zaslužni možje bili so Cojz Žiga, Metelko, Kastelic in dični slov. pesnik dr. Prešeren. Najimenitnejši dan za Slovence in slov. književnost pa je bil dan 5. maja 1843, ko so zagledale zopet „Novice“ pod velezaslužnim dr. Bleiveisom beli dan, in katere so se še do današnjega dneva neizneverjujoče svojemu poklicu, braniti slov. narod in slov. kmeta, ohranile.

Učeni možje kakor: dr. Bleiveis, Koseski, Vrtovec posebno pa slavni vladika Anton Martin Slomšek, začeli so pridno pisati podučne knjige za slov. ljudstvo in tako je procvela naša slov. književnost, dasi ne ravno na vrhunec svetovne dovršenosti, vendar do krasnega napredka, da smemo Slovenci zmiraj ponosni biti na njo. — Britka a slavna je zgodovina slovenskega naroda, vsaka ped zemlje oškropljena je s prelito krvjo naših pradedov, kateri so junaški vstrajali in pretrpeli vse krute sile ter nam ohranili mili slov. jezik! Kdo izmed Slovencev bi še mogel biti toraj tako nehvaležen, tako podel in grd, da bi toraj iz vse duše ne ljubil tega milega slov. materinskega jezika.

voda, pa pride za provizorja k sv. Juriju ob Pesnici. — Č. g. Ivan Pajtler, kaplan v Ljutomeru, je dobil župnijo sv. Ruperta v Slov. goricah. Č. g. Jos. Ozmeč, kaplan v Zavrču, gre v Ljutomer; na njegovo mesto pride od sv. Ruperta v Slov. gor. č. g. Jak. Vidovič. Umrl je č. g. Boštj. Magdič, zlatomašnik in župnik v pok. pri Gorenji sv. Kungoti.

(**Iz Žalca**) nam poročajo, o nekem celjskem gospodu, ki je tudi mestni starešina, kako postopa na živinskih sejmeh in da misli, da ima baje palico za to, da poštene kmete z njo po glavi bije. Tako vsaj je storil sv. Lucije dan na sejmu v Žalci. Sicer se mu je stvar slabo obnesla, ker je svojo srboritost moral odškodovati s 35 gld., da ni prišlo še kaj hujega.

(**Vabilo**) k plesnemu venčku, kateri se vrši v soboto dne 27. januarja 1894 ob 8. uri zvečer v prostorih gosp. J. Hausenbichlerjeve gostilne v Žalci. Godba šmarska pod vodstvom kapelnika g. Štefana Kovača. Vstopnina za osebo 1 gld. Čisti dohodki namenjeni so revni šolski mladini. Odbor.

(**Sejm na Teharjih**) je dne 22. t. m. dobro izpal. Videti je, da se živinska kupčija nekoliko na bolje obrača. Pomanjkanje krme na Nemškem je do zdaj tujega kupca doma držalo. Vender na spomlad se bode obrnilo. Bog daj, da bi vsaj živina kmalu pošteno ceno dobila, ker le pri tem blagu zamore naš že dosti stiskani kmečki gospodar za svoje potrebe kaj zaslužiti.

(**Teharje.**) Zadnji občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda je zopet razburil naše „Nemce.“ „Zepl“ nori, ker Kovačev oče nimajo toliko moči, da bi pregnali te peklenske Slovence. Da „Zepl“ res nori, je dokaz, kar je oni dan žlobudral v gostilni o sv. apostolih Cirilu in Metodu. Zapisati tega ne morem, a prišel bodem k Vam, gospod urednik in Vam ustno povem. Dobro bi bilo, da ukrenete kaj, kajti če bi se šel „Zepl“ malo hladiti, dobro bi bilo zanj in za nas.

(**Bralno društvo v Slivnici pri Št. Jurji**) bo imelo v nedeljo, dne 28. prosinca t. l. po sv. opraviu popoldne v svojih prostorih redni občni zbor s sledečim vspešnim: 1. slavnostni govor č. g. župnika; 2. poročilo delovanja društva v minulemu letu po gg. tajniku, blagajniku in knjižničarju; 3. pregled računov; 4. volitev novega odbora; 5. razni nasveti in predlogi o pripravi škropilnic, ameriških trt, časopisev, knjig i. t. d. k mnogoštevilni vdeležbi vabi odbor.

(**V Rajhenburgu**) je umrl 19. t. m. preč. g. župnik v pok. Fr. Kalin, ki je bil 21. t. m. slovesno pokopan na ondoto pokopališče.

(**Vabilo.**) Čitalnica in posojilnica v Šmarji ter podružnica sv. Cirila in Metoda za Šmarje in Slatino imajo v nedeljo dne 28. t. m. po 3. uri popoldne v čitalnični sobi svoj občni zbor z običajnim vspešnim. Po zborovanji prosta zabava in petje. Domači in bližnji rodoljubi se najvljudneje vabijo k mnogobrojnej udeležbi.

(**Na Slatini**) bode dne 28. t. m. zborovalo pol. društvo. Pri tej priliki poročal bode državni poslanec preč. g. dr. L. Gregorec. Vabljeni so vsi volilci in zavedni kmetje, da se udeleže zborovanja.

(**Štajerski deželni zbor**) je obravnaval malenkostne občinske in okrajne zadeve in pri tem občinam pač — kakor je to običajno — pobiranje vedno višjih in višjih občinskih doklad dovolil. Sicer se pa do zdaj ni zgodilo nič kaj zanimivega.

(**V Št. Pavlu v Savinjski dolini**) bodo zidali novo tarno cerkev. Cerkev je za sedanje razmere premala. Veliko zaslug ima za to hvalevredno delo velečenjena rodbina gospoda Norbert Zaniera, ki vedno blagodušno podpira in deluje, tako pri dobredelnih kakor tudi cerkvenih in narodnih podjetjih.

(**Ali ne bode ves trud zaman?**) Štajerski deželni odbor je izdal obširen navod v nemškem jeziku, kako naj se snujejo in upravljajo posojilnice, osobito one male po Raiffeisen-ovem načelu. Vso čast temeljitemu delu! Ali kaj če pa ono zagovarja inštitute, ki kmalu postanejo le mrtvo rojena deca. Denarne zavode za eno samo vas, župnijo ali občino priporočati in snovati, se nam nikakor ne zdi umestno, in stvar večkrat izpodleti. Zato pa tudi po graških nemških listih, ki sicer vsako malenkost radi na velik zvon obešajo, kar nič ne beremo, da bi se nemški kmetje bili

že kaj na delo podali in osnovali vsaj nekaj teh Raiffeisenovih zavodov po zelenih gornje-štajerskih livadah.

(Ženska podružnica sv. C. in M. v Št. Juriju n. j.) praznovala je v nedeljo dne 21. t. m. dobro obiskan občni zbor s tombolo. Gospa Kavčičeva kot načelnica in gospica blagajničarica zaslužite priznanje za spretno ureditev tega lepega večera. Upamo da je bil tudi denarni uspeh ugoden.

(Nesreča.) Dne 2. januarja je sekal Anton Kolenc, doma iz Kostivnice, v logu pri Studenicah drva, v tem pa mu je spodletelo, ter ga je drevo dobilo pod sebe, da je v malih urah umrl. Zapustil je vdovo in 6 nedoraslih otrok.

(Dr. Jos. Rakež) nastopil je z današnjim dnevom službo okrajnega zdravnika v Šmarji pri Jelšah.

(Bralno društvo v Doliču) zborovalo bode v nedeljo dne 28. t. m. Po zborovanji igrala se bode tombola. Začetek ob 3. uri popoldne. — Cenjene dobrotnike naše prosimo, da bi blagovolili poslati kake dobitke za tombolo, ker je društvo še mlado in revno. — Odbor.

(Osebnosti.) Premeščeni so novoimenovani davkarski uradniki: kontrolor Mihael Lešnik iz Ptuj v Knitelfeld, pristav Ivan Messner iz Ljubnega v Ptuj in praktikant Anton Pauša iz Ptuj v Brežice. Ali ni to premeščevanje uradnikov te vrste iz slovenskega Štajerja na Gornje-Štajersko in na opak postalo že sistematično? Kolikor vemo, prej tega ni bilo. Ali se koristim službe ne dá na drugi način vstreti? Prejeli smo tudi neke uradne spise, kateri kažejo kaj se dosega in kaj namerava zopet z ubogo slovenščino.

(Premembe pri učiteljstvu.) G. Gr. Poljanec, učitelj v Vuzenici, je postal nadučitelj v Črešnjevci, g. Ant. Gselman, podučitelj pri sv. Martinu pri Vurbergu, učitelj v Dobravcih pri Mariboru. Gospici Marija in Ivana Škerjanc, prva v Bučah, druga na Bizelskem, postali ste podučiteljici pri sv. Juriju v Slov. gor.

(Štajerski slovenski deželni poslanci) pozor! Na slovenskem Štajeru se prikazujejo koroške razmere. Pri sv. Petru pri Radgoni, na slovenski šoli podučuje učitelj, ki baje še slovensko ne zna!

(Bralno društvo pri Sv. Andraži v Slov. goricah) priredi v nedeljo 28. januarja t. l. ob 4. uri popoldne v šoli besedo z igro „Krojač Fips.“ Vstopnina 10 kr. od osebe. Prosta zabava pri Roli. K obilni vdeležbi vabi vljudno odbor.

(Učiteljsko društvo pri sv. Lenartu v Sl. gor.) je izvolilo v svoji seji 4. t. m. za svojega predsednika g. J. Mavriča.

(Vabilo.) „Leposlovno bralno društvo pri Malinedelji“ priredi v nedeljo dne 28. januarja v šol. prostorih svojo veselico, s sledečim vspehom: a) Gledališna igra „v Ljubljano jo dajmo“ b) Pesmi, možki zbori: 1) U boj (Zajc) 2) Jadransko morje (Jenko) 3) Molitev (Leban) 4) Venec narodnih pesmij (Kocjančič) 5) Slovan (Vašak). Vsi zunanji udje in slav. občinstvo vabi se vljudno k udeležbi. Začetek ob 4. uri. Vstopnina 10 kr.

(Slovensko katoliško polit. društvo „Pozor“) zvolilo je pri občnem zboru dne 6. prosinca t. l. predsednikom Antona Gregoriča, posestnika v Ptuj, podpredsednikom Miha Brenčiča, tovarnarja v Žabjaku. Odborniki so gg. dr. Jakob Ploj, odvetnik v Ptuj, Marko Pavlinič, hišni pos. v Ptuj, o. Konrad Stazinski in o. Alfons Svet, minorita v Ptuj, Andrej Jurca, veletržec v Ptuj, dr. Brumen, odvetniški kand. v Ptuj.

(Velika nesreča.) Pri sv. Urbanu blizu Ptuj, našli so dne 19. t. m. nesrečno smrt Miha Vilinik, njegova žena in dva otroka. Niso pogasili ognja pred spanjem in pregorela je bruna, tako da so se zadušile vse 4 osebe. Najmanjši otrok, ki je spal v isti sobi, zlezal je pod odejo in se je vsled tega pri življenju ohranil, ker se ni tako nadihal nesrečnega dima.

(Ptuj) in tudi druga spodnje-štajerska mesta niso ugodna židovskim podjetjem. V Ptuj je izhajala „Pettauer Zeitung“, a z novim letom je prenehala. — Kakor nam je dobro znano se tudi še nek drug enak listič zelo maje in bi bil že davno zaspal, da ne bi ga z velikimi žrtvami vsiljevali med svet. — Pa še tudi pride!

(Tombolo) v prid ubogih šolskih otrok pri-

redi učiteljstvo Franc Jožefove ljudske šole v Ljutomeru na Svečnico, t. j. v petek 2. febr. ob 7. uri zvečer v Vaupotičevi gostilni ter vljudno vabi k mnogobrojni udeležbi vse šolske prijatelje iz Ljutomera in okolice.

(Vabilo) k veselici katero priredi „Ormoška čitalnica“ dne 28. prosinca t. l. v svojih prostorih, 1. Petje, 2. Ples. Vstopnina za osebo 20 kr. za obitelj 40 kr. Vstop je dovoljen le udom in od njih vpeljanim gostom. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Čitalnica v Mariboru) priredi v kratkem večji koncert, kot predpustno veselico. Sodeloval bode tudi drd. g. Bela Stuhec. Zanimanje za to veselico je precejšnje in bode tudi gotovo vspeh povoljen. Dne 22. t. m. pa je bil koncert slavno znanega češkega kvarteta, ki je tudi tu vzbujal veliko občudovanje.

(Glavna zaloga tobaka za Marenberg) oddajala se bode dne 1. februarja ob 10. uri popoldne t. l. pri finančni okrajni direkciji v Mariboru.

(Preširnova slavnost.) ak. društva „Triglav“ v Gradci, dne 23. t. m. bila je sijajna in nadkrilila lansko enako veselico. Jako finega in elegantnega občinstva zbralo se je nad 400 oseb. Med drugimi zapazili smo priljubljenega voditelja akad. mladine blag. gospoda dr. Gregor Kreka; več deželnih poslancev, itd. Vse točke koncerta izvršile so se v popolno zadovoljnost navzočih; posebno odlikovan pa je bil še solopevec drd. med. Bela Stuhec. — Sijajni ples bil je v resnici krasen in plesalo prvo četvorko 120 parov. — Slovenska akad. mladina pač sme zadovoljna biti s prireditvijo te slavnosti.

Druge slovenske novice.

(Družbi sv. Cirila in Metoda) je poslala blagajničarica tržaške ženske podružnice 400 kron in sicer 200 kron kot del rednih družničnih dohodkov, 200 kron pa noveletnega darila, da se vpiše podružnica v drugič za pokroviteljico; slav. načelnstvo ženske čornberške podružnice nam je poslalo za l. 1893 109 gld. 75 kr., mej temi

20 gld. 35 kr. radodarnih doneskov nabranih o poroki in novi maši; slav. „Narodna čitalnica“ v Vipavi je postala pokroviteljica z doneskom 200 kron, imenovano svoto je vrli delavni odbor nabral mej udi in neudi, in sicer so darovali: g. Iv. Može 50 kron, neimenovana 30 kron, g. Iv. Božič in soproga 20 kron, č. g. dekan M. Erjavec 10 kron, g. župan Ant. Hrovatin, g. R. Knific, č. g. kapelan Rajčević po 5 kron, g. Fr. Silvester in neimenovana po 4 krone, g. A. Sekušek, gosp. Vidmar po 3 krone, gpdč. učiteljica Al. Bisajl, g. Ferant, gospa F. Ložar, G. M. Perhavec, g. sodnijski pristav dr. I. Toplak po 2 kroni, gg. Fr. Bratovš, I. Bernot, O. Heinmayer, M. Hrovatin, Mukesch, Iv. Mesesnel, c. kr. sodnik Iv. Nosan, Al. Pegan, Er. Pegan, Alb. Perhavec, Pušinek, nadučitelj Ant. Skala, Iv. Tomažič, Jos. Zasula po 1 krono, gostje pri otvoritvi posojilnice na Slapu v gostilni g. Uršiča 18 kron, drugi pot v isti gostilni 11 kron, o priliki godu g. R. Knifica 7 kron in vesela družba 1 krono; č. g. župnik I. Ramoveš je izročil po rajnem pesniku Gestrinu darovanih 30 gld. Dalje so nam naklonili še: Sl. „Bralno društvo“ v Trebnjem 21 kron odkupnine noveletnim vošilom, zložili društveniki; č. g. župnik šentgothardski Šlakar 10 gld., nabranih ob ustanovitvi nove občine Trojane, — največ je k tej imenovani svoti pripomogel č. g. župnik čemšeniški Zelnik, darujoč 2 gld.; rodoljubi v Brežicah oprostila noveletnim voščilom 9 gld. 28 kr. in sicer: gg. A. Levak, gostilničar Fr. Druškovič, načelnik postaje Fr. Planinec in soproga, živinozdravnik I. Munda in soproga in pošiljatelj c. kr. zemlj. knjigovodja A. Špindler po 2 kroni, gg.: trgovec Fr. Varlec, adv. koncipijent Josip Šetinc, nadzornik Miroslav Hans, trgovec Leop. Schwentner, priv. uradnik I. Agrež in uradnik I. Rožman in pa neimenovan po 1 krono, g. M. Hans 78 kr. nabranih pri savskih delavcih na Čateži po krajcarji; vč. g. župnik Anton Lednik v Podsredi 16 kron, zloženih ob godu č. g. kanonika Janeza Ev. Rosina, dekana v Kozjem; g. prof. Perušek Rajko v Ljubljani izgubljeno stavo v znesku 10 kron; g. dr. Danilo Majaron na Du-

naji 10 kron odkupnine noveletnim voščilom; g. Fr. Fajdiga v Sodražici 2 gld. 11 kr., nabrano v družbi, ki je imela v svoji sredi Slovana iz Hercegovine; g. Filip Kavčič na Razdrtem 2 gld. kot dar vesele družbe v Kavčičevi gostilni; gospa Antonija Rebek na Dunaji 3 krono oprostila noveletnim voščilom; gospa Leopoldina Kersnik-Rottova 2 kroni 40 vinarjev nabranih v veselej družbi v Stari cerkvi na Kočevskem za oprostilo mesebojnih noveletnih voščil; g. Fran Fajdiga v Sodražici 2 kroni in gospa Marija Skrinjar v Sežani 1 krono v isti namen. Iskreno se zahvaljujoč vsem naklonjenim nam dobrotnikom hvaležno omenjamo, da so se odzvali rojaki po vseh slovenskih pokrajinah našemu povabilu glede oprostitve noveletnim voščilom; pričakujemo pa, da se odzovejo še v obilnejem številu.

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

(V kranjskem dežel. zboru) ste slovenski stranki pri prvi obravnavi o ljudskem šolstvu izraževali svoje pobožne želje. Odločna narodna stranka je zahtevala z nova slovensko uredbo ljubljanskega učiteljskega, kar je zastopnik vlade, predsednik baron Hein v imenu vlade odločno odbil. Torej, koalicijska vlada ne mara za težnje Slovencev. — Mej prošnjami, došlimi v sejo dne 19. januarja, je tudi prošnja „Dramatičnega društva“, da se mu dovolijo za bodočo gledališko sezono po tri predstave na teden. — Poslanec Šuklje je utemljeval svoj samostalni predlog, zadevajoč delež dežel pri prihodkih novega osebnega dohodninskega davka. Poslanec Šuklje predlaga namreč, da naj bi dežele za ves namerovani osebni dohodninski davek zahtevale primerne odškodnine od realnih davkov, v prvi vrsti pa od zemljiških.

(Slovensko gledališče v Ljubljani.) Stritar je slovenske pisatelje že pred leti opozarjal na socialno vprašanje, ali njegovo priporočilo ni našlo odmeva, največ pač zatagadelj, ker v nas to vprašanje še ni postalo tako pereče, kakor drugod. Gosp. dr. Vošnjak je prvi ki se je ravnal po Stritarjevem nasvetu in spisal v soboto uprizorjenega „Premogarja“. To ni socialna drama, nego običajen ljudski igrokaz, pri katerem je pisatelj socialno vprašanje porabil največ le v dekorativno svrhu. Snov celi igri je precej preprosta. Premogar Marko Sivec čuti bridko vse krivice, katere se godé delavskemu stanu in navzel se je iz čitanja listov duha upornosti zoper kapitalizem. Še večje nego to sovraštvo proti novemu ravnatelju premogarnice Drenovu. Ta je bil namreč pred petindvajsetimi leti zapeljal Sivčevo nevesto. Dekle je tedaj skočilo v vodo, a Sivec jo je rešil, jej odpustil in se z njo poročil, ter ravnat. Drenovega sina vzgojil kot svojega. Taisti Drenov je začetkom igre postal novi ravnatelj premogarnice, v kateri deluje Sivec in prvi njegov čin je, da zniža siromašnim premogarjem mezdo za deset centimov. Ta nova krivica razdraži vse delavce najbolj pa že itak v onemoglem sovraštvu trepetajočega Sivca, ki porabi ugodno priliko za maščevanje in nagovarja svoje tovariše, naj ustavijo delo za toliko časa, dokler se jim mezda primerno ne poviša delavni čas pa skrajša. Sivčeve besede razvnamejo premogarje in — štrajk je bil gotov. Sivec kot vodja vsega gibanja gre z večjim odposlanstvom v ravnateljsko pisarno in naznani tam delavske tirjatve. Drenov je odbije in pokliče vojaštvo na pomoč, njegova odločnost in brezobzirnost raztogoti Sivca, da ga hoče s kladivom pobiti, a orožniki preprečijo to ter ga odpeljejo v zapor. Sivec prebije prisojeno mu kazen in se vrne v svoj kraj s trdnim sklepom, ugonobiti Drenova in če treba samega sebe. Gre v premogokop in da znamenje, da je nastala nesreča, vsled česar vsi premogarji zapuste rove in hite iz premogokopa. Drenov se hoče uveriti, kaka nesreča je nastala, in gre v premogokop. Tu se sestane s Sivcem, ki po veldramatičnem prizoru vrže dinamično patrono. Eksplozicija je grozna. Sivec je pobit, in umrje vsled dobljenih ran. — Gosp. dr. Vošnjak podal nam je v tej igri mogočno, pretresujočo sliko iz življenja naših rudarjev, pretresujočo zatagadelj, ker je resnična.

(Kakor gobe po dežju), tako so začeli v novi „koalicijski dobi“ prihajati na dan strupeni članki zoper Slovence in Slovane tudi v tistih časnikih, kateri iz vladnih ali družnih javnih jasli

zajemajo. — Naj le stiskajo, bode vreča še prej polna!

(Slovenci poljubujejo šibo, ki jih tepe.) Nemški „šulferajn“ se baha, da je mestni šolski svet v Ljubljani pohvalil ondotno deško četvero-razrednico, vzdržano s podporo „šulferajna“, recte kranjske hranilnice, ki se je obogatela s pomočjo kranjskih Slovencev.

(Božična veselica v Šiški.) Dne 4. t. m. bil je za našo šolsko mladež pravi praznik. Blaga gospa, soproga znanega vinskega veletržca gosp. I. C. Juvančiča, nabrala je pri svojih znancih, sorodnikih in prijateljih blagá, v vrednosti do tri sto goldinarjev, da je njeno usmiljeno srce moglo pomagati naši revni učeči se mladini. Do dve sto otrok bilo je obdarovanih z obleko, obutvo, s šolskimi potrebami in slednjič z raznimi jedili. Veselje bralo se je otrokom na obrazu. Vse je bilo srečno in veselo! Da bi pač imel naš narod mnogo takih blagih, za vse dobro in lepo vnetih gospá, kakor je gori omenjena. Naj ji bode na tem mestu izrečena najsrčnejša zahvala. Slava taki domorodkinji!

(Vabilo) na maskarado, katero priredi čitalnica na Vrhnikih, v nedeljo dne 28. januarja 1894 v društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Svira oddelek vojaške godbe c. in kr. pešpolka št. 27. Odbor.

(Nevaren ropar) klatil se je celo zimo na Notranjskem okoli Snežnika. Kradel je vse, kar leze in gre, ovce, koze, srne in tudi zajce ali pa kakšen pes bil je dober. Da bi ga pokončali, zbrali so se pretekli teden okoličani pod Snežnikom. Ko so v tretje zastavili, prišel je stari razbojnik s svojim tovarišem ravno mimo pogumnega lovca Andreja Sterleta. Ta se ni dolgo premišljal, ampak poslal mu je nekaj zrn svinca pod kožo. Šele na drugi strel pustil je trdovratni grešnik svoje življenje. Bil je to star — volk, ki je meil od gobca pa do konca repa 165 centimetrov in tehtal nad 90 kilogramov. Mrcina bode v ljubljanskem muzeju zanaprej razkazoval svoj pregrešni meh.

(V Št. Petru na Notranjskem) vstanavljajo bralno društvo. Pravih predložena so že namestništvu. — Živeli!

(V Ajdovščini) pri Vipavi snuje se nova posojilnica. Tako je prav. Gmotno se mora opomoči Slovenec, da bode lažje in zavestneje zahteval drugih svojih pravic.

(Iz Studenca pri Krškem) se nam poroča, da je tam umrl Lisec, pošten in pobožen kmet. Bil je unet za cerkev ter prav veliko daroval za cerkvene namene; napravil je dvema podružnicama nove zvonove in druge okraske za cerkve. V svoji oporoki je pa lepo premoženje kacij 20.000 gld. zapustil studeniški cerkvi, da se povekša in prenovi. Tudi sosednim faram Raka in Sv. Duh je napravil nekatere ustanove za cerkve.

(Ferdinand Črnovšek in njegov pogreb.) Ko je ranjki Črnovšek v Zagrebu doslužil, prišel je v Krško uživati mir, ker si je kot iskren Slovenec želel prebivati med Slovenci, vsaj zadnja leta svojega življenja. V Krškem se je koj v vseh krogih prikupil s svojo poštenostjo in s svojim odkritim značajem, nasproti Slovincem pa s svojo narodno odločnostjo. Takoj je začel podpirati narodna društva, osobito čitalnico, družbo sv. Cirila in Metoda in posojilnico. Pri prvo imenovanih društvih prevzel je rad mesto odbornika, pri čitalnici bil je celo izbran za predsednika za tekoče društveno leto. Časopise in slovensko slovstvo sploh je zelo rad podpiral, osobito ga je veselila „Domovina“, ker je marsikaj prinašala iz življenja celjskega iz tiste dobe, ko je bil še pokojnik dijak in učitelj v Celji (od 1. 1840 do 1852). Ta plemeniti mož je zaslužil lep pogreb in ga je tudi imel. Poleg sorodnikov iz Zagreba in njegovega domačega kraja je skazala narodna in druga inteligencija krška ranjkemu zadnjo čast v mnogobrojnem številu. Obilo vencev je krasilo krsto. Posebno krasen venec je bil oni krškega bralnega društva. Le en glas se je čul po dokončanem sprevodu: Škoda za poštenjaka-narodnjaka!

(Vabilo) k ustanovni veselici, katero priredi v svojih društvenih prostorih narodna čitalnica v Kostanjevici, v nedeljo dne 28. januarja 1894. Vspored: 1. Slavnostni pozdrav; 2. Koncert pod vodstvom društ. pevovodje g. Trčka, a) Volarič:

Slovan na dan, b) dr. G. Ipavc: Poročni zvon, c) Grutschreiber: Slovenka (ženski oktet), d) H. Sattner: Opomin k petju, e) Ant. Nedved: Na goro; 3. Sijajen ples. Začetek ob sedmi uri zvečer. Vstopnina znaša za osebo 30 kr., za rodbino 50 kr. Vabilo velja za vstopnico. Odbor.

(Učiteljsko društvo novomeškega okraja) namerava prihodnjo spomlad, o priliki otvoritve druge proge dolenske železnice, prirediti velik skupni koncert vsega dolenskega učiteljstva. Vspored obsegal bi petje, deklamacijo, godbo in gledališko predstavo. Veselica bi se vršila koncem maja ali pričetkom junija t. l. Čisti dohodek namenjen bi bil naši dični družbi sv. Cirila in Metoda. Odbor vabi vse učiteljstvo k sodelovanju.

(Koroški deželni zbor) razpravlja tudi le gospodarske razmere o užitninskem davku in dr. V njem sedita samo dva slovenska poslanca, ki letos še nista imela prilike poudarjati svoje stališče.

(Koroške podružnice sv. Cirila in Metoda) pridno zborujejo. V nedeljo dne 28. t. m. zborovali bodeta podružnica za Pribloves in okolico v Doberlivesi in za Beljak in okolico v Št. Lenartu pri sedmih studencih. Dne 4. svečana pa ima občini zbor podružnica za Št. Janž in okolico v Rožni dolini. — Bekštanjaska posojilnica v Ločah pa zboruje dne 2. svečana ob 3. uri popoldne pri Pložu v Ločah. — Tako se gibljejo koroški Slovenci; počasi, pa gotovo!

(V tržaškem deželnem zboru) so sprejeli laški poslanci zopet letos enoglasno prošnjo do vlade, da se ustanovi laška univerza. Slovenski poslanci so zoper govorili in glasovali; posebno krepko sta zagovarjala slovensko stališče poslanca Nabergoj in dr. Sancin, rekoč, da Italijani tržaškim Slovincem niti slovenskih ljudskih šol ne privoščijo.

(Volitve v kupčijske zbornice.) V Gorici bodo te volitve 26., v Ljubljani bodo izvoljeni Slovenci; v Gorici težko. Kdaj se bomo štajerski Slovenci za enake volitve v graško zbornico začeli zanimati?

(Deželni zbor goriški) ima jako redke seje, ker ni mogoče pripraviti toliko gradiva, da bi zapored zboroval in dovršil svojo nalogo. — V eni seji se je brala interpelacija slovenskih poslancev v zadevi goriških porotnikov. Laški list „Rinnovamento“ je po pravici omenil, da slovenski poslanci bi morali odkloniti deželno podporo 1000 gld. za laško obrtno šolo v Gorici in nad 500 gld. za glasbeno šolo, ko goriško mesto niti takih slovenskih šol noče ustanoviti, katere je po postavi dolžno vzdrževati. Slovenski poslanec dr. Rojic se je potegnil za boljše učiteljske plače.

(V istrskem deželnem zboru) se slovenski poslanci ostro pritožujejo, ker se njih slovanski govori še ne zapisujejo v stenografski zapisnik.

(Akad. društvo „Slovenija“) na Dunaji vabi na sijajni koncert s plesom, katerega priredi v proslavo svoje petindvajsetletnice s prijaznim sodelovanjem konservatoristnje gospice Franje Vrhunčeve, slavnega mešanega zbora slovanskega pevskega društva pod osebnim vodstvom prvega pevovodje A. A. Buchte, ženskega in moškega tamburaškega zbora slavnega akademiškega društva „Zvonimir“ v sredo, dne 31. prosinca 1894. l. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Druge avstrijske novice.

(Za „šulferajn“ —) celó poštenci Nemci ne marajo. Ko je letos to društvo zopet pri dolenje-avstrijskem deželnem zboru prosilo in tudi izprosilo 2000 gld. podpore, oglasili so se celo v tej nemški deželi zastopniki nemškega ljudstva, zoper delovanje „šulferajna“.

(Obravnava v Pragi proti članom) tajnega društva „Omladina“ pričela se je 15. t. m. Zatoženih je 77 večinoma mladih ljudi. Pred sodiščem je stalo 60 oboroženih redarjev, ker se je bilo bati izgrediv, toda bilo je vse-mirno. Mladina je seveda marsikaj zakrivila; a nemškemu časopisju se ne bode posrečilo, kako krivdo zvrniti tudi na politiško češko stranko.

(Knez Svatopluk.) Letos je tisočletni dan smrti Veliko-moravskega cara Svatopluka. V posameznih delih Veliko-moravskega, na današnjem

Moravskem, v Šleziji in Slovakiji, kakor tudi na Češkem in Sloveniji, se bodo vršile veselice v proslavo Svatopluka.

(Država in tirolsko ljudsko šolstvo.) Za vzdrževanje ljudskega šolstva so po postavah poklicane v prvi vrsti dežele. Država samo nadzoruje in tu in tam podpira ljudske šole, posebno nemške šole v nemških krajih, n. pr. v Trstu. Posebno veliko stori država za ljudsko šolstvo na Tirolskem, kjer je l. 1893, dala 38.000 gld. podpore sploh, in še posebej 15.000 gld. v prospeh nemškega šolstva na južnem Tirolskem. Zakaj bi vlada iz istih vzrokov, kakor na Tirolskem ne podpirala slovensko ljudsko šolstvo, osobito slovenske šole v Gorici, Trstu in kjer koli, neslovenske mestne večine slovenski manjšini šol ne privoščijo.

(Na Ogerskem) so sklenili Madjari posebno postavo, vsled katere bodo svoje ljudi lažje naseljevali v slovanskih krajih in tako madjarizacijo pospeševali. Posnemajo torej Pruse v njih poljskih pokrajinah.

(Spojenje Dalmacije s Hrvatsko.) Dalmatinski poslanci so stavili predlog dež. zbora v to, da se spoji Dalmacija s Hrvatsko. Ta predlog povdarja veliko važnost, katero ima Dalmacija za konečno spojenje Bosne in Hercegovine z Avstrijo, katerima je bodočnost zagotovljena le tedaj, ako se naslanjati na zjedinjeno Hrvatsko.

(Na Ogerskem) je še 214 občin brez vsake šole in čez pol milijona otrok se nič ne uči.

(Katoliški shod v Budipešti) se je vršil izredno sijajno. Samo z dežele je prišlo 16 tisoč udeležencev. Mimo tega pa se je 475 občin z 120.000 podpisi izreklo za sklepe katoliškega shoda. Papež in cesar sta brzojavno pozdravila zbrane katoličane.

Ogled po širnem svetu.

(V Srbiji) se poojstrujejo nasprotstva mej krono in radikalci vedno bolj. V tej deželi ne more nijedna stranka dolgo na krmilu ostati. Mladi kralj poklical je očeta razkralja Milana na pomoč. — To zna imeti slabe posledice.

(Nemški državni zbor) terja novih davkov.

(Pruski Poljaki so v nemškem državnem zboru „jeziček na vagi“) kamor se nagnejo, tam je večina. Nagnili so se na vladno stran, in vlada je njihovemu jeziku v šoli zopet nekaj pravic dala. Tak jeziček so bili tudi večkrat Slovenci v državnem zboru; tak jeziček so morebiti tudi zdaj še Hohenwartovi Slovenci. Vendar nam to razmerje Poljakov in onih Slovencev ne ugaja, kajti mi se držimo gesla: Ravni pot, najboljši pot!

(Na Francoskem) je 6000 izprašanih učiteljic brez službe.

Dopisi.

Od sv. Lovrenca v Puščavi. Kakor vsaki predpust, tako je tudi v nedeljo 14. t. m. priredilo naše „Kmetško bralno društvo“ veselico, katera se je obnesla prav dobro. Gostov zbralo se je veliko od vseh strani, celo iz daljnega Celja počastila sta nas gg. Drag. Hribar in drd. Ivan Glaser z gospo, za kar jim bodi najsrčnejša hvala izrečena. Vse točke precej obširnega vsporeda vršile so se povoljno. Krasne pesni moškega in mešanega zbora, donele so nam na ušesa ter nas navduševale za lep in mili naš jezik slovenski. Veseloigra „Šolski nadzornik“ predstavljala se je v občno pohvalo. Res ponosni smo, da imamo k temu takih močij, ki se tudi ne strašijo dolgega pota, kadar morajo dohajati k vajam. Žene jih tje ljubezen do svojega rodu, za katerega čutijo v sebi dolžnost posvetiti mu vse svoje moči, katere koli zamorejo biti v njegovo povzdigo in čast. Le takim potom, ako se neutrudljivo borimo za svoje pravice, smemo upati, da razjasnijo se nam vremena.

G. Drag. Hribar nam je v krasnem govoru slikal stanje naših prednikov, ko so jih še tiščali k tlam kruti grajščaki, oholi tujci, kateri so ubogega slovenskega trpina poznali le takrat, kadar jim je nosil v grad desetino in pa kadar so udrihali z bičem po njegovem hrbtu. Pravice ni imel siromak nobene, le vedno trpljenje in tuga sprem-

ljala sta ga povsod. Vzdihoval je pod toliko težo bremen, med tem, ko se je njegov gospodar, tujec, v svojih razkošnostih, veselja pijan radoval. Da pa so se sedaj, kakor mine vse posvetno, tudi ti gradovi razvalili, od katerih nas le na pol razpali stolpi še spominjajo, da je v njih ječah, v katere so ga ti krvoločniki večkrat po nedolžnem pahnili, marsikateri prednik naš, odločen od svojih dragih, v duhomornen stanju, brez človeške pomoči in tolažbe našel svoj hladni grob. Navduševal nas je nadalje, da se našega milega jezika, katerega so govorili že naši od oholih, največ nemških grajščakov zatirani pradedje, iz spoštovanja do njih in v dokaz, da ga ni mogla zatreti človeška krutost, toliko bolj ljubimo, ter se ga povsod in radi poslužujemo. Kako neumno in protinaravno bi pač bilo, rekel je nadalje, ko bi n. pr. Francoz trdil da je Lah, ali Lah, da je Anglež. Bi se mu li ne smejalo vse, kar ima še pičico zdrave pameti v svojih možganih? Ravno tako neumno pa je, ako Slovenec hoče biti Nemec in se sramuje svojega materinega jezika.

G. dr. Glaser nam je kot domačin, ki pozna zgodovino našega društva v precej dolgem in lepem govoru med drugim tudi opisoval njega meglene čase in hude boje, ki mu jih je bilo prebiti od strani zagrizenih naših Posilinemcev, ki so mu stavili vse mogoče zapreke na pot. „Šlitaunico“ so imenovali spačeno v svojem strašnem gnjevu našo čitalnico; enkrat nas celo naglali od zborovanja, ali kakor se je potem nekdo, hoteč slikati ogromno njihovo moč izrazil, da so nam „lufta dali“. Navduševal nas je, naj to nježno cvetko, naše bralno društvo, ki ima tako pomembno zgodbo za seboj, kakor nobeno drugo, skrbno gojimo in čuvamo. Hvalil nam je lepi novi oder, na katerem smo se zdaj prvič poskusili in kateri da je znamenje, da se za našo stvar zanimamo.

Mi izrekamo za to srčno hvalo našemu vrlemu in podjetnemu č. g. kaplanu Pintariču, po čegar požrtvovalnosti nam je postavljen ta res krasen oder in ki nas je kot pevovodja z lepimi pesnimi kar očaral. Njemu gre toraj prva čast, da se je veselica, kar se tiče gledališčne igre in petja obnesla tako sijajno. Nadejamo se in prepričani smo, da nam tudi v prihodnje svojih krepkih moči ne bode odtegnil.

Velika Nedelja, 15. januarja 1894. Katoliško slov. bralno društvo „Mir“ pri Veliki Nedelji imelo je dne 21. januarja t. l. popoldne ob treh svoj občni zbor s sledečim vspešnim: 1. Volitev novega odbora. 2. Poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in knjižničarja. 3. Mogoči predlogi. Potem tombola in prosta zabava.

Društvo „Mir“ si šteje v prijetno dolžnost izreči visokočastitemu in veleučnemu c. kr. gimn. profesorju, gosp. Antonu Hrziču v Oseku na Slavonskem najtoplejšo in domoljubno zahvalo za pošiljatev velike in lepe zbirke slovenskih in slovenskih knjig in spisov, ki so za društvo neprecenljive vrednosti. — Ednako se moramo tudi zahvaliti blagorodnemu gosp. M. Jugoliču, gradjanu v Zagrebu, kateri nam brezplačno redno pošilja: „Hrvatska“, „Agramer Tagblatt“ in „Trn“; razun tega pa društvo tudi gmotno podpira. —

Takih izbornih rodoljubov si želimo več. — **Malanedelja** 9. januarja 1894. „Leposlovno bralno društvo“ imelo je, kakor je bilo že to v raznih slov. časopisih objavljeno dne 7. januarja svoj letni redni zbor. Zborovanje vršilo se je v šolskih prostorih, ter pričelo s krasnimi slov. pesmami. — Udov se je zbralo povoljno in za zborovanje zadostno število. Gospod predsednik pozdravil je zborovalce prisrčno, razjasnil društveno delovanje v tekočem letu, izrazil toplo zahvalo vsem zunajnim podpornim udom. Društvo je imelo preteklo leto naročene te-le liste: „Domovina“, „Slov. gospodar“, „Novice“, „Domoljub“, „Kmetovalec“, „Mir“, „Dom in Svet“, „Zvon“, „Vitec“, „družba sv. Mohorja“ in „Slov. Matica“. „Slovenca“ prepustili so nam č. g. župnik brezplačno na razpolago, kar njim bodi hvala! — Enoglasno se je pritrnilo, da se tudi letos ostane pri teh listih, z opombo da društvo pristopi kot ud k slov. pevskemu društvu. Gospod društveni tajnik načrta nam zgodovino slov. naroda v izvirnih potezah, katera zasluži, da jo č. bralci

prostega stanu seznaajo in ktere črtice je prinesla „Domovina“ v podlistku. Ravno z zgodovino vnema se prosti narod k ljubezni domorodni, zato so taki govori podučni in koristni. — Izvoljen je bil enoglasno stari odbor tudi za bodoče leto. Društvena veselica bo se vršila dne 28. januarja in igrala se bo igra „V Ljubljano jo dajmo“! — Po zborovanju slišali smo spet krasne zvoke lepih pesmij in tako smo končali upravno leto 1893 „Leposlovnega bralnega društva“. —

Iz Maribora. Naš nepozabni Slomšek je rekel: „Kdor svojih slavnih prednikov ne časti, naslednik biti ne zasluži.“ Teh zlatih besed se držeč so zato mariborski bogoslovci priredili dne 7. prosinca prelepo Slomškovo slavnost, da bi tako proslavili spomin jednega najslavnejših Slovencev, nesmrtnega Slomškega ter ga vsem vrstnikom in potomcem postavila v najsijajnejši vzgled.

Slavnost, ktere so se udeležili tudi prevz. knez in škof z mnogimi duhovniki, pričela se je s primernim prologom. Nadalnji vspešni pa se je držal natančno Slomškovega in sedaj vseslovenskega gesla: „Vse za vero, dom, cesarja“. Najprej zapeli so pevci krasno Foersterjevo kantato iz psalma 126., kateri je sledil govor: Slomšek kot duhovnik. Govornik je v kratkih potezah narisal velikega vladike vspešbudno in sveto življenje ter goreče delovanje za božjo čast in za zveličanje duš. Povdarjal je posebno, da se je Slomšek vsikdar zatekal k viru resnice, k sveti veri Kristovi ter iz nje srkal močij in navdušenja za svoje delovanje, ki je bilo ravno radi te edino prave podlage tudi tako plodonosno.

Ko se je odpela Volaričeva skladba „Slovenski svet, ti si krasen“ ter se deklamovala slavnostna pesem, nastopil je drugi govornik, ki je Slomškega orisal kot rodoljuba in domoljuba. V svojem izbornem govoru je pokazal, kako je slavjenec ljubil svoj narod, kako cenil in spoštoval svoj dragi materni jezik in koliko je storil za probujo in oliko Slovencev, za povzdigo slovenskega slovstva. Zajedno je slavil Slomškega kot zvestega avstrijskega domoljuba, ki je ob vsaki priliki pokazal v besedi in dejanju, da mu srce gori za cesarja in za Avstrijo; zato pa je podla laž in grdo natolcevanje nasprotnikov, da bi bil on nezvest Avstriji ter panslavističen rovar.

Iskrene besede in prekrasni citati iz Slomškovih spisov ter končna slovesna obljuba, da se bodo bogoslovci vedno ravnali po Slomškovevemu vzgledu ter v njegovem duhu delovali, provzročila je splošno navdušenost. Potem se je pela krasna Nedvedova „Avstrija moja“. Odigranemu komadu na citrah pa je sledila priljubljena Slomškova pesem „Veselja dom“, ktera je splošno navdušenje še povečala. S to pesnijo bil je vspešni končan.

Na to so vstali prevz. knez in škof ter izrazili svoje priznanje, da so bogoslovci tako lepo proslavili Slomškov spomin in rekli, da samo proslavljanje še nikakor ne zadostuje, temveč da se treba posebno od slavnega pokojnika učiti ter ga posnemati v vnemi za vsestransko lastno izobrazbo in v ljubezni do neumornega delovanja. Pri slehernem delu pa bodi voditeljica sv. vera, kajti le delovanje na verski podlagi bode rodilo obilnega sadu. Ako bodo bogoslovci tako posnemali Slomškega, bodo zajedno tudi dobri rodoljubi in domoljubi ter svojega naroda najboljši podporniki.

Ta slavnost, ki priča, da tudi v tihi mariborski bogoslovni krepko bijejo mladeniška srca za Boga in domovino ogrevajoča se na nesmrtnih delih slavnih prednikov, osobito Slomškega, bode gotovo vsakemu udeležencu ostala nepozabna. Da, bodi nepozabna, kakor so nepozabni nauki, vzgledi in dela Slomškova! Slava Slomškovevemu spominu!

Iz Novega mesta. Redki so dopisi iz našega mesta v Vašem cenjenem listu radi tega sem se drznil jaz napisati Vam par vrstic.

Posebno Vam imam poročati, veselic in sploh zabav ni v našem mestu, kakor so v drugih celo manjših mestih, običajne. Predstave v čitalnici so žal zelo redke, sploh vlada v našem

mestu obča zaspanost. Ako se ne bode v tem oziru kaj ukrenilo, nam ne bode kazalo drugega, nego ob dolgih zimskih večerih sedeti doma za pečjo, ter se po svoje kratkočasiti.

Toda, da se ne bode reklo, da pretiravam, moram pohvalno omeniti predstave v domu rokodelskih pomočnikov, dne 7. t. m. Igra je ugajala, sosebno ubrano petje pod vodstvom g. T. Otokarja. Vrli pomočniki so pokazali da se z resno voljo in pridno vajo res kaj doseže. Človek ne bi mislil, da prosti rokodelci, ki se ukvarja po dnevu s svojim delom v delavnici, da mu je po pičlo določenih urah, mogoče se toli izvežbati, da zamore brez vsake posebne hibe nastopiti na odru.

In to smo že imeli večkrat priliko videti. Sosebno je to čestitati načelnstvu.

Letos dobimo v našem mestu tudi dijaško kuhinjo, kakor jo že imajo v večih mestih spodnje Štajerske. Največjo zaslugo ima zato g. profesor veronauka na tukajšnji gimnaziji. In to bode tudi za naše mesto precejšni napredek ako se namreč tem potem pomnoži naše dijaštvo. Oglašilo se je že precej podpornikov. Prav je, da se učeči mladini tako pomore do boljše bodočnosti.

Naj toraj za danes zadostujejo ti kratki podatki, prihodnjič kaj več, kadar se nabere kaj gradiva. Zdravski.

Vabilo rednemu občnemu zboru

hranilnice in posojilnice v Šmarji pri Jelšah

zadruga z neomejeno zavezo

dne 28. januarja 1894, ob 3. uri popoldne
v čitalnični sobi.

Dnevni red.

1. Potrjenje letnega računa.
2. Sklep o čistem dobičku.
3. Dopolnilne volitve v nadzorstvo. Če pri prvem zboru število vdeležencev ni sklepčno, vrši se 2. zborovanje isti dan ob 4. uri ravno tam in z istim dnevnim redom.

Hranilnica in posojilnica v Šmarji pri Jelšah,

18. januarja 1884.

(12) 1

Za načelnstvo

J. Stabuc.

Kraus.

Pekovskega učenca,

ne pod 14 let starega, čvrstega in zdravega telesa, kateri bi, če treba, tudi obleko dobival, vsprejme takoj pod navadnimi pogoji (11) 1

J. Rathofer, pekovski mojster v Slov. Bistrici.

Na prodaj je hiša z lepim vrtom in nekaj zemljišča. Hiša je zidana, ima pet sob, staro gostilno in kramarjijo ter leži v zelo ugodnem kraju za kupčijo. Več se izve pri upravnistvu „Domovine“. (11) 3—1

Skropilnice

proti strupeni rosi, najboljšega izdelka, po ceni od 2—10 goldinarjev, priporoča **Edvard Müller**, klepar v Sevnici. (10) 3—1

Julijan Gradišnik, posestnik na Vranskem, naznanja v imenu sorodnikov in v svojem imenu vsim znancem, da je njegova soproga, gospa

Justina Gradišnik

roj. Kokalj

danes 23. prosinca t. l. zjutraj v 30. letu svoje starosti po dolgi in mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajočo, v Bogu zaspala.

Vransko, dne 23. prosinca 1894.

Namesto posebnih naznanil.